

Hørings svar over delrapport om "Avl af svin" afgivet af arbejdsgruppen om avl af dyr

Susanne Elmholt

Koordinator for
myndighedsrådgivning

Dato: 16. februar 2012

Direkte tlf.: 8715 7685
E-mail:
Susanne.Elmholt@agrsci.dk

Afs. CVR-nr.: 57607556

Side 1/5

DCA - Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug har haft ovenstående delrapport i høring. Delrapporten gennemgår avlsarbejdet inden for svineområdet i Danmark, herunder omfanget af negative dyrevelfærdsmæssige konsekvenser ved avl af svin i Danmark, dog primært med fokus på pattegrisedødeligheden. Der redegøres for arbejdsgruppens overvejelser og anbefalinger. Et flertal af arbejdsgruppens medlemmer kan, på baggrund af den positive udvikling i pattegrisedødeligheden i avls- og opformeringsbesætningerne siden indførelsen af LG5, ikke anbefale en regulering af svineavl i Danmark gennem specifikke lovmæssige krav, idet dette menes i praksis at ville lukke svineavl i Danmark. Arbejdsgruppen foreslår i enighed, at der stilles krav til erhvervet om, at der i år 2015 gøres rede for udviklingen i pattegrisedødelighed, herunder om hvorvidt det forventede fald i dødeligheden som følge af indførelsen af LG5 i avlsområdet, faktisk indtræder i produktionsbesætningerne.

Som det nævnes i delrapporten, kan der ikke forventes fuldt gennemslag i produktionsbesætninger. Den genetiske fremgang i avlsbesætningerne, der præsenteres i rapporten, er målt på 1. lægs søer, hvor kuld størrelsen og den absolutte dødelighed er mindst. Medtages kuldresultater fra de ældre søer i avls- og opformeringsbesætningerne øges kuld størrelsen og LG5, og for landrace øges også den absolutte dødelighed (Årsberetning fra VSP, 2010). For landrace ses et mindsket fald over år i den absolutte dødelighed hos søer, der har fået mere end et kuld, hvilket bl.a. kan tilskrives det stigende krav til management og soens moderegenskaber med stigende kuld størrelse. Dette fænomen kan i et vist omfang reducere gennemslaget i produktionsbesætninger, der har en langt større andel af ældre søer end avls- og opformeringsbesætningerne. Dødeligheden i produktionsbesætningerne er endvidere påvirket af, at der her anvendes krydsningsdyr, samt at der er en variation i management, som må forventes at være betydeligt større end i avlsbesætningerne. Det anbefales derfor, at erhvervets dokumentation vedrørende effekten i produktionsbesætninger frembringes på en måde, så ændringer i managementforhold, anvendelsen af krydsninger samt produktionens anvendelse af krydsninger tydeligt kan adskilles fra den genetiske ændring, som overføres fra avlsbesæt-

ningerne. Dette kan gennemføres ved anvendelse af et forsøgsdesign med såkaldte avlskontrolbesætninger, hvor registreringerne gennemføres samtidig med, at relationer mellem produktions- og avlsbesætninger er kendte, således at betydningen af de enkelte faktorer kan adskilles.

Ved gennemlæsningen af kapitel 2 er vi stødt på nogle uklarheder eller unøjagtigheder, især omkring relationen mellem registreringsvariable og dødelighed samt dyrevelfærdsmæssige konsekvenser af avlsarbejdet. Disse er omtalt nedenfor i bilag 1. Uklarhederne ændrer ikke vores anbefaling til tiltag, men nogle af dem er vigtige for den problemstilling, der er blevet behandlet. De kan skyldes upræcise formuleringer i rapporten og har ifølge de af vores kollegaer, der har siddet i arbejdsgruppen, ikke haft væsentlig indflydelse på arbejdsgruppens stillingtagen.

Høringssvaret er forestået af temakoordinator for husdyr, seniorforsker Karin Hjelholt Jensen med bidrag fra Centerleder Mogens Sandø Lund og seniorforsker Guosheng Su, Institut for Molekylærbiologi og Genetik, samt seniorforsker Lene Juul Pedersen og forsøgsleder Erik Jørgensen, Institut for Husdyrvidenskab.

Med venlig hilsen

Susanne Elmholt

Seniorforsker, koordinator for DCA's myndighedsrådgivning

Bilag 1. Specifikke kommentarer til kapitel 2 i delrapporten om avl af svin

Vedrørende den manglende pålidelighed af registreringer af skuldarsår i produktionsbesætninger (side 19), kan vi oplyse, at der nu er udviklet og valideret en simpel skala for skuldarsår hos levende søer, der kan give pålidelige resultater, hvis der samtidig anvendes en optimal strategi for dyrlægens kontrol af landmandens optælling, og der jævnlige foretages en justering af bedømmelsen i forhold til en fælles standard, sådan som det påtænkes i den nationale handlingsplan for skuldarsår (Jensen et al., 2011).

Den tætte sammenhæng mellem LG5 og antallet af fravænnede grise, som nævnes på side 23, sidste afsnit, er en følge af, at kun få grise dør efter dag 5. I den undersøgelse, der påviste sammenhængen mellem LG5 og antallet af fravænnede grise, sås ingen sammenhæng mellem LG5 og overlevelseshastigheden frem til fravæning. LG5 er derfor et mål for soens moderevner indtil dag 5, hvor de fleste smågrise dør. Soens evner som mor omfatter også f.eks. mælkeproduktion og overførsel af immunitet, der har betydning for overlevelsen efter dag 5.

I 2. afsnit på side 36 omtales sammenhængen mellem lav fødselsvægt og dødelighed. Vi er enige i, at vi på nuværende vidensgrundlag ikke kan anbefale avl for højere fødselsvægt som en indirekte vej til større overlevelse. Fænotypisk er der dog overvejende evidens for, at en lav fødselsvægt forringer levendefødte grisenes overlevelseshastighed. Grise, der fødes små, dør inden for kort tid efter fødslen. Dødsårsagen er ofte underafkøling, og risikoen for underafkøling er direkte relateret til grisenes vægt, idet små grise har større overflade i forhold til vægten og har derfor tilsvarende forøget varmeafgivelse. Grise, der er født små, har desuden dårligere evne til at konkurrere om patterne og har sværere ved at nå alle patter på yveret. Små grise kan være underudviklede, men grise, der f.eks. vejer under 1 kg, når ikke at tabe sig som følge af sygdom eller anden svækkelse, før de dør. Ligeledes er det fænotypisk veldokumenteret, at små grise er i større risiko for at være dødfødte. Den genetiske sammenhæng er imidlertid mere usikker, idet enkelte studier viser, at den genetiske sammenhæng kan være modsat.

I 3. afsnit på side 36 oplyses, at "Niveauet for dødelighed efter fødslen i dansk svineproduktion er på niveau med niveauet i sammenlignelige lande", og i 1. afsnit på side 25 anføres, at "Dødeligheden efter fødsel er imidlertid på niveau med sammenlignelige lande, og er endda lavere end i Norge og Sverige". Begge steder henvises til Pedersen et al. (2010). Vi skal gøre opmærksom på, at dette er en ufuldstændig gengivelse af oplysningerne i Pedersen et al. (2010). I Pedersen et al. (2010), anføres det, at med hensyn til den registrerede dødelighed af de levendefødte pattegrise ligger Danmark i den øvre ende, men overgås af lande, som Tyskland, Sverige og Norge, hvorefter det præciseres, at dette skal tages med forbehold, da tallene for antallet af levende grise sand-

synligvis er undervurderet på grund af registreringsusikkerheden på, om døde grise har været dødfødte eller først er døde kort tid efter fødslen, og at der ikke er kendskab til, hvorvidt denne usikkerhed kan være forskellig mellem lande.

Vedrørende ammesøers velfærd (side 39, 3. afsnit) er følgende forhold ikke videnskabelig undersøgt: ”Der er dog ikke noget, som tyder på, at det er belastende for soen at skulle føde et ekstra hold grise op”, ”Tværtimod kan det have en positiv effekt for soen, at den får en længere pause, inden den igen skal være drægtig” og ”Der er ikke fundet øget forekomst af skuldarsår hos ammesøer”. Det er derfor vanskeligt at vurdere, om ammesøers velfærd er påvirket. Henvisningen til Rutherford et al. (2011) er korrekt, men denne rapport refererer til Pedersen et al. (2010), hvor det lidt upræcist skrives: ”En forøget risiko for skuldarsår hos ammesøer kunne umiddelbart forventes, men der er ikke påvist øget forekomst af skuldarsår hos ammesøer” med henvisning til Bonde et al. (2007). Af Bonde et al., (2007) fremgår det, at problemstillingen ikke har været undersøgt.

Det er ikke umiddelbart logisk, at et øget antal levende grise, forårsaget af en lavere dødelighed, vil medføre samme øgning i brug af ammesøer, som et øget antal levende grise pga. af en faktisk øget kuldstørrelse, som det anføres på side 39, 4. afsnit. Behovet for ammesøer vil være bestemt af antallet af levende grise, der flyttes til ammesøerne. Da en del af en reduktion i dødelighed formentlig vil kunne tilskrives lavere dødelighed efter flytning til ammesøen, vil denne andel ikke påvirke behovet for ammesøer. Vi kender imidlertid ikke grundlaget for beregningerne, da det ikke er oplyst i delrapporten.

På side 40, 1. afsnit anføres, at det er uklart, om der - ud over dødeligheden - er negative velfærdsmæssige effekter relateret til absolut eller relativ vægt. Det er velkendt, at små grise er dårligere til at die patterne op og derfor har større risiko for sult og udsættes for større risiko for klemning.

På side 53 øverst er de niveauer, der nævnes for pattegrisedødeligheden i produktionsbesætninger og i avls- og opformeringsbesætninger, efter vores mening ikke sammenlignelige. Data fra produktionsbesætninger bygger på alle aldersgrupper, mens tallene fra avls- og opformeringsbesætninger er opgjort på basis af første lægs søer, som har en lavere kuldstørrelse og dødelighed. Gennemsnittene for alle søer i avlsbesætningerne var henholdsvis 20,0 % og 17,8 % for de to racer, men er også undervurderede set i forhold til aldersfordelingen i produktionsbesætninger.

Til slut kan nævnes, at referencerne, Berg og Henryon, (2011) på side 37 og Velandet et al. (2011) på side 19, mangler i referencelisten.

Referencer:

Bonde, MK, Herskin, MS, Jørgensen, E & Jensen, KH. 2007. Vidensyntese om skuldersår. DJF rapport. Pp. 105.

Jensen H.E., Bonde M.K., Bådsgaard N.P., Dahl Pedersen K., Andersen P.H., Herskin M.S., Jørgensen E., Kaiser M., Lindahl J., Nielsen J.P., Rhymer-Friis C., Stege H., Jensen K.H., 2011. En enkel og valideret skala for klinisk vurdering af skuldersår. Dansk Veterinærtidsskrift, 6: 6-12